

37. lekce: Jak studovat zahájení 1

Závěrečné lekce Základního šachového výcviku začátečnicků jsou věnovány otázkám zahájení šachové partie. Navazují na úvodní témata a jejich cíl lze vymežit takto:

- zopakovat základní zásady otevření partie;
- poskytnout zevrubný přehled zahájení;
- naučit žáky základům studia zahájení.

Šestero hlavních zásad správného zahájení

1. Snažme se o rychlý vývin figur na vhodné a důležité pozice a snažme se pokud možno o překažení podobné snahy soupeře. Z figur nejprve vyvíjíme jezce a střelce.

"Zásada č.1 Vývin především"

2. Bojujme o ovládnutí středu, to je polí d4,d5,e4,e5 a to tak, že ho buď obsadíme pěšci, nebo tak, že na střed vyvineme tlak figurami.

"Zásada č.2 Kdo ovládá střed, ovládá celou šachovnici"

3. Uveďme včas do bezpečí svého krále pomocí rošády. Nedělejme však rošádu do postavení, proti kterému by soupeř mohl podniknout rychlý útok pěšci.

"Zásada č.3 Bezpečnost krále"

4. Dělejme co nejmenší počet tahů pěšci, vyhybejme se vytváření trvalých pěšcových slabín ve vlastní pozici a pokusme se je naopak vytvořit u soupeře. Nedělejme zbytečné tahy krajními pěšci.

"Zásada č.4. Netahat jenom pěšci"

5. Vyhýbejme se opakovanému tahání jedním kamenem.

"Zásada č.5 Všechny kameny si chtějí zahrát"

6. Nenechme se unést předčasnými útoky před ukončením vlastního vývinu, a to i tehdy, kdyby tyto útoky mohly vést k pochybné materiálové výhodě. Dámu uvádějme do hry teprve po vývinu ostatních figur, se kterými má spolupracovat. Jinak bude napadána nepřátelskými figurami a pěšci.

"Zásada č.6 Dobře vážit útoky před dokončením vývinu"

Jaké jsou úkoly jednotlivých kamenů v zahájení :

- středový pěšci d,e - nastupují jako jedni z prvních a snaží se o obsazení středových polí e4,d4,e5,d5,
- pěšci na sloupcích c,f - mohou podporovat pěšce d,e v boji o střed nebo se stávají ochránci královského úkrytu.
- ostatní pěšci - v zahájení zůstávají spíše vzadu, tvoří ochranu krále, případně pěšci b,g uvolňují dráhu pro "boční" vývin střelce.
- jezdci - spolu se střelci patří k figurám, které zasahují do boje nejdříve (po obsazení středu pěšci), snažíme se vzhledem k jejich malé pohyblivosti vždy o jejich vývin tak, aby byli co nejbliže středu, nejlépe je umístit na pole f3,c3 (f6,c6). Pak se snažíme najít pro ně takové pole, ze kterých by nebyli hned vyhnáni pěšci.
- střelci - spolu s jezdci zasahují do boje nejdříve, obsazují důležité úhlopříčky (diagonály), případně se

vyvíjí "bočně" na pole b2 či g2, ke svému působení potřebují vždy otevřené úhlopříčky.

f) věže - v zahájení zasahují do boje později, neboť obsazují otevřené sloupce, které se otvírají později, mohou otevření sloupců pomáhat.

g) dáma - zasahuje v zahájení pokud možno poslední, neboť její předčasný vývin by mohly využít soupeřovy kameny k útoku na ní.

h) král - protože je to nejdůležitější figura, kterou máme, musí být v zahájení, kdy soupeřova armáda je v plném stavu, jak v bavlncce

Domácí úkol:

Zopakujte si hlavní zásady v zahájení.